

Kommunstyrelsen

Utgångspunkter för nämndernas förslag till mål och budget 2021–2023 – ”ramärendet”

Förslag till beslut

1. Budget 2020 med tekniska justeringar ska ligga till grund för nämndernas budgetförslag avseende driftbudgeten. Ekonomiska ramar redovisas i bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteskrivelse den 27 maj 2020.
2. Kommunstyrelsens verksamhetsutskott ska i budgetförslag för produktionsverksamheterna ange och beskriva de beräknade resultaten för respektive år 2021-2023. Detta ska följa föreslagna resultatkrav på 0,5 procent motsvarande 10,7 miljoner kronor för Valfärd skola och 1,5 procent motsvarande 10 miljoner kronor för Valfärd samhällsservice.
3. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott ska i budgetförslaget för den samlade fastighetsverksamheten ange och beskriva de beräknade resultaten för respektive år 2021-2023. Det ska följa föreslagna resultatkravet på 10 miljoner kronor.
4. Kommunstyrelsens arbetsutskott ska för resultatenheter inom myndighets- och huvudmannorganisationen ange och beskriva de beräknade resultaten för respektive år 2021-2023.
5. Nämndernas, Nacka energi AB och Nacka vatten och avfall ABs förslag till mål och budget ska i förekommande fall omfatta förslag till ändringar i taxor och innehålla förslag om checknivåer. Om taxorna saknar indexreglering ska förslag med reglering tas fram.
6. Nämndernas förslag till mål och budget ska omfatta de motioner som remitterats för beredning i det ärendet.
7. Nämnderna ska redovisa särskilda uppdrag i sina budgetförslag.
8. Nämndernas, Nacka energi AB och Nacka vatten och avfall ABs förslag till mål och budget ska lämnas till stadsledningskontoret senast den 30 september 2020.
  - a) Nämnderna ska utifrån de av kommunfullmäktige beslutade övergripande målen, ange fokusområden för de tre kommande åren samt resultatindikatorer med årsmål.

- b) Nämnderna ska beskriva utmaningar och möjligheter inom nämndens verksamhetsområde på kort och lång sikt dvs fram till år 2040.
- c) Nämnderna ska redovisa jämförelser med liknande kommuner avseende kostnadsnivå och effektivitet i verksamheten.
- d) Nämnderna ska se över investeringar, behöver investeringen genomföras eller kan investeringarna genomföras senare och återkomma i sitt svar på ramärendet.

Sammanfattning

Enligt gällande tidplan för mål och budgetarbetet ska beslut om ramärendet ske i kommunstyrelsen den 15 juni. Mål och budget 2021-2023 fastställs i sin helhet av kommunfullmäktige den 16-17 november. Detta ärende avser ramärendet där kommunstyrelsen föreslår de driftramar och ekonomiska förutsättningar som ska bli gällande för nämnderna inför arbetet med mål och budget 2021-2023.

Planeringsförutsättningarna inför årets budgetarbete präglas av stor osäkerhet. Inte oväntat står Nacka kommun inför en demografisk utmaning med fler barn och fler äldre som ökar behovet av välfärdstjänster och service samtidigt som skatteunderlaget mattas av till följd av den samhällsekonomiska utvecklingen. Utöver själva grundutmaningen har den pågående coronapandemin inneburit en drastisk förändring av skatteunderlaget. Det råder i dagsläget stor osäkerhet om kommunens ekonomiska förutsättningar kommande år.

Utifrån rådande förutsättningar finns inget ekonomiskt utrymme för volymökningar och i ramärendet föreslås därför att budgetramarna för 2020 behålls år 2021 med undantag för mindre tekniska justeringar och hyresmodell samt vissa prisuppräknningar som ligger utanför kommunens påverkan. Utrymmet för satsningar och kompensation för löner och priser är mycket begränsat, därför föreslås ingen generell pris- och lönekomensation för år 2021-2023. Personalomkostnadspålägget blir oförändrat mot 2020.

Mål och budget – ramärendet

Enligt gällande tidplan för mål- och budgetprocess ska beslut om nämndernas driftramar och ekonomiska förutsättningar ske i kommunstyrelsen den 15 juni. Mål och budget 2021-2023 fastställs i sin helhet av kommunfullmäktige den 16-17 november. I ramärendet föreslås nämndernas ekonomiska ramar för de tre kommande åren. Som grund till ramärendet ligger bedömningar av storleken på kommunens intäkter och kostnader under budgetperioden. Befolkningsutvecklingen är en viktig bas för såväl intäkt- som kostnadsutvecklingen. I bedömningen av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning är Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognoser om utveckling av bland annat ekonomi, befolkning, arbetade timmar i riket ett viktigt underlag. De kostnadsförändringar som beaktas i ramärendet är främst de som beror på volymutveckling, det vill säga att det blir fler, eller färre, deltagande personer i verksamheterna utifrån den prognostiserade befolkningsutvecklingen.

I år är läget mer osäkert än någonsin. Covid-19 har orsakat en konjunktur kollaps både i Sverige och internationellt, vilket dämpat skatteunderlaget markant. Trots ytterligare statliga tillskott till kommunerna för att motverka effekterna av pandemin utvecklas skatteintäkter och statsbidrag svagt åren framöver. Skatteunderlaget i riket bedöms för åren 2020-2023 öka svagare än snittet över en tioårs cykel, för 2020 är det den lägsta ökningstakten på 30 år. För Nacka kommun beräknas skattenettoökningen bli cirka 112 miljoner kronor 2021 med oförändrad skattesats. Det är en väsentligt lägre ökning än tidigare år.

Under budgetperioden 2021-2023 väntas kommunens befolkning öka med en allt större andel barn och äldre, vilket leder till en ökad efterfrågan på välfärdstjänster och service. Investerings takten kommer vara fortsatt hög och låneskulden öka. Investeringarna beräknas uppgå till 4,9 miljarder kronor för perioden 2020-2023. Låneskulden beräknas öka från 1,5 miljarder kronor 2020 till cirka 5 miljarder kronor 2023.

Sammantaget är de ekonomiska förutsättningarna för kommunen mycket utmanande för år 2021 och osäkerheten i prognoserna som ligger till grund för ramärendet är exceptionellt hög. Det finns en stor risk att prognosen för skatteintäkterna som är kommunens främsta intäktskälla kommer att revideras ner ytterligare under hösten. Med anledning av detta finns i nuläget inget utrymme för tillkommande volymökningar 2021. Under rådande omständigheter föreslås därför att budgetramar 2020 bibehålls år 2021 med undantag för de prisuppräkningar som ligger utanför kommunens påverkan och tekniska justeringar, exempelvis organisationsflyttar och omfördelning av ramar till följd av den nya hyresmodellen.

Utrymmet för satsningar och kompensation för löner och priser är mycket begränsat, därför föreslås ingen generell pris- och lönekomensation för år 2021-2023. Personalomkostnads pålägget blir oförändrat mot 2020.

Följande förutsättningar gäller i budgeten 2021-2023:

- Pris- och lönekomensation 0 procent.
- Personalomkostnads pålägget (PO-pålägget) som är enhetligt fram till 65 års ålder, höjs till i genomsnitt 43,36 procent, vilket för Valfärd skola blir 43,30 procent och till 38,93 procent för Valfärd samhällsservice och till 46,84 procent för gruppen övriga.
- Internräntan sänks från 1,75 procent till 1,50 procent.
- Ny hyresmodell, uppräknad med KPI
- Resultatkrav för produktionsverksamheten med 0,5 procent för välfärd skola ger ett resultat på 10,7 miljoner kronor och 1,5 procent för välfärd samhällsservice ger ett resultat på 10 miljoner kronor.
- Resultatkravet för fastighetsverksamheten är 10 miljoner kronor år 2021.
- Oförändrad skattesats om 18,43.

Utifrån det ekonomiska utrymme som de prognostiserade intäkterna och kostnaderna skapar föreslås ekonomiska ramar och förutsättningar för nämnderna. I ramärendet ger kommunstyrelsen uppdrag till nämnderna. Utifrån nämndernas förslag till mål och budget tar kommunstyrelsen fram ett samlat förslag till mål och budget för Nacka kommun i oktober. Beslut om mål och budget för de kommande tre åren tas slutligen av kommunfullmäktige i november.

Nämndernas fortsatta arbete

Med utgångspunkt från förutsättningar i ramärendet och dess effekter ska nämnderna inkomma med ett nämndbehandlat yttrande senast den 30 september 2020. Nämndernas arbete kommer att bli mer omfattande eftersom det ekonomiska läget är ansträngt och kräver åtgärder. Anvisningar kommer att skickas ut senast den 17 juni 2020. Nämndernas yttranden ligger till grund för kommunens samlade mål- och budgetdokument, som ska beslutas av kommunfullmäktige i november.

Nämnderna ges i uppdrag att ta fram budgetförslag med utgångspunkt ifrån budget 2020 inklusive korrigeringar. För varje nämnd utgår särskilda uppdrag.

Kommunstyrelsen

-Beskriv hur fortsatt minskning av kontorsorganisationen kan ske.

Arbets- och företagsnämnden

-Se över hur behovet av ekonomiskt bistånd kan begränsas.

-Beräkna effekterna av och effektiviteten i de kommunala arbetsmarknadsinsatserna.

Fritidsnämnden

-Se över anläggningshyror.

-Bedöm möjligheten att begränsa deltagandet i antalet aktiviteter per vecka som ger aktivitetsstöd.

Kulturnämnden

-Se över effekterna av att begränsa antalet kurser per person och vecka i kulturskolan.

-Se över avgifter.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

-Se över möjligheten att korta handläggningstider för detaljplaner.

-Se över taxor och avgifter-ligger de på rätt nivå.

Natur- och trafiknämnden

-Se över möjligheterna att skjuta på nya anläggningar (trottoarer, cykelbanor m m).

Socialnämnden

- Se över möjligheter att korta ned vistelsetiden i dygnsvård för barn och unga samt se över hur placeringar mer kostnadseffektiva.
- Gör en analys av hur är Nacka kommuns insatser för funktionshindrade är jämfört med andra kommuner.
- Beskriv varför kostnaderna stiger för daglig verksamhet.

Utbildningsnämnden

- Se över inom vilka delar som Nacka kommun har högre kostnader än andra jämförbara kommuner
- Utred möjligheter att begränsa likvärdighetsgarantin, bl a för modersmål och svenska som andraspråk
- Se över avgiftssättningen i förskolan för att få ett optimalt utnyttjande.

Äldrenämnden

- Utred möjligheten att styra användningen av servicetjänster i hemtjänsten med avgifterna.
- Se över de frivilliga och allmänt främjande och öppna insatserna.
- Utred vad det innebär att lägga sig på miniminivån i beviljat stöd i äldreomsorgen.

Konsekvenser för barn

Ramärendets innehåll av föreslagna driftramar och ekonomiska förutsättningar för nämnderna har en direkt och indirekt påverkan på barns och ungas livsvillkor. Det osäkra läget gör att utrymmet för satsningar är mycket begränsat. De föreslagna ekonomiska ramarna innehåller ingen generell uppräknig för pris- och lönekompensation för perioden 2021-2023. Eftersom den förväntade pris- och löneutvecklingen i ekonomin generellt är högre kommer det att krävas fortsatta effektiviseringar i verksamheterna för att hålla budget.

Kommunen har höga ambitioner för såväl kvalitet i de tjänster och service som kommunen levererar som dess livsmiljö kommunen kan erbjuda barn och unga. För att kunna fortsätt leverera hög kvalitet kommer kommunen att behöva upprätthålla ett tillräckligt högt resultat för att kunna investera i lokaler och anläggningar som krävs för att kunna uppfylla våra åtaganden mot barn och unga. Effektiviseringar och prioriteringar kommer att krävas i både driftsbudget och investeringsbudget. Prioriteringarna kommer givetvis att påverka verksamheterna så ökad tydlighet i styrningen av ambitionsnivåer är absolut nödvändig. Det kommande budgetarbetet kommer att få stor betydelse för kommunens fortsatta arbete att tillgodose barn och ungas behov av bra skolor, god boende- och utemiljö, ett rikt fritids- och kulturutbud och att få växa upp i ett tryggt Nacka.

I nämndernas mål- och budgetärenden kommer ytterligare beskrivning av konsekvenser för barn av föreslagna ramar.

Bilagor

Bilaga 1. Ramärende mål och budget 2021-2023

Bilaga 2. Ekonomiska ramar avseende driftbudget 2021-2023

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Eva Olin
Ekonomi- och finansdirektör

Annika Rainer
Budgetchef